

RUOKOLAHDEN KUNTA
TEKNINEN OSASTO
56100 RUOKOLAHTI
Puh. (05) 26 911 Telefax (05) 269 1269

TIEDOTE

Poitsilanmaan luontoyhdistys Kuikka ry
Juha Juuti
Käpypolku 4 as. 4
54120 PULP

ARVOISA MAANOMISTAJA / KAAVAHUOMAUTUKSEN JÄTTÄJÄ

Rantayleiskaavasta jättämäne mielipide on saapunut Ruokolahden kuntaan.

Ruokolahden kunnanhallitus on kokouksessaan 12.11.2007 hyväksynyt kaavoittajan valmisteleman vastineen huomauttamastanne asiasta. Kunnanhallituksen hyväksymä vastine on tämän kirjeen liitteenä.

Rantayleiskaavaehdotukset ovat virallisesti nähtävillä (MRA 19 §) Ruokolahden kunnan teknisessä toimistossa 20.11. – 19.12.2007 välisenä aikana.

Ruokolahdella 13.11.2007

Ruokolahden kunta
Kunnanhallitus

Poitsilanmaan luontoyhdistys Kuikka Ry
Juha Juuti
Käypöpolku 4 as 4
54120 PULP

Vastine rantayleiskaavahuomautukseen:

Lähtökohtana Paljärven rantayleiskaavalle on ollut valtuuston aikaisempi hyväksymä rantayleiskaava. Alueelle kesällä 2007 tehdyllä ympäristöselvityksellä on pyritty selvittämään tarkemmin kaavan vaikutuksia alueen luontoarvoihin. Lisäksi maastokäynnillä on pystytty entistä tarkemmin määrittelemään uusien rakennuspaikkojen sijainti.

Alueen luontoarvot painottuvat suurelta osin rakentamisen ulkopuolelle jätettäviin saariin. Alueen mitoitusta ei ole ollut tarpeen muuttaa.

Suurelta Paljärveltä siirretään 2 uutta lomarakennuspaikkaa Tornatorin muille ranta-alueille. Toinen siirroista tulee Vasarin järvelle tilalle 70047100030005 ja toinen tilalle 70044600010001 Vääräjärven rannalle.

LIITTEENÄ: Biologin vastine

VASTINE KUIKKA ry:n JÄTTÄMÄÄN HUOMAUTUKSEEN RANTAYLEISKAVALUONNOKSESTA

Kuikka ry on jättänyt huomautuksen Ruokolahden kuntaan (päiväys 23.9. 2007) rantayleiskaavaluonnoksesta. Huomautuksessa on käsitelty laajasti Suuri Paljärven suunnittelualueelle kesällä 2007 suoritettua ympäristöarviointia. Vastineessa kommentoin tätä osaa huomautuksesta.

Yleistä

Kuikka ry:n rantayleiskaavasta tekemä huomautus olettaa, että Suuri Paljärven suunnittelualueella tehty ympäristöarviointi on ollut ylimalkainen. Ympäristöarvioinnin ylimalkaisuus näkyy huomautuksen tekijän mukaan siinä, että alueen lajistoa on jäänyt inventoimatta. Tämä koskee huomautuksen tekijän mukaan erityisesti alueen kasviinventointia.

Huomautuksessa tuodaan myös esille, että Suuri Paljärven merkitystä tärkeänä kuikkien pesimäalueena ei ole otettu riittävästi huomioon ympäristöarviointia tehtäessä. Huomautuksen tekijä on huolestunut rantarakentamisen mahdollisesti mukanaan tuoma melusta ja häiriöistä kuikkien pesimiselle Suuri Paljärvelle. Huomautuksen tekijä perustelee väitettä Suuri Paljärveltä ja lähialueelta kerätyllä aineistolla. Kommentoin seuraavassa kyseisiä väitteitä tekemäni ympäristöarvioinnin kannalta.

Suunnittelualueella todettu kasvilajisto

Kuikka ry on vertaillut huomautuksessaan suunnittelualueella toteamieni lajien määrää paikallisten luontoharrastajien ylöskirjaamaan kasvilajimäärään (huomautuksen liite 1) ja todennut, että luontoharrastajat ovat löytäneet ”Suuri Paljärven alueen rantavyöhykkeeltä” 188 kasvilajia ja ympäristöarvioinnissa on todettu vain 104 kasvilajia. Tämä lajivertailu on ollut yhtenä perusteena huomautuksen voitteelle, että YVA-arviointi on tehty pintapuolisesti tai asiantuntemattomasti.

Ympäristöarviointi kesällä 2007 on tehty rajatulta suunnittelualueelta. Kuikka ry:n huomautuksesta ei selviä, mitä aluetta tarkoitetaan, kun harrastajien toimesta on selvitetty ”Suuri Paljärven alueen kasvillisuus rantavyöhykkeellä”. Kasviharrastajien laatimaa lajilistaa lähemmin tarkasteltaessa käy kuitenkin ilmi, että lajilistaan on otettu mukaan yli seitsemänkymmentä sellaista lajia, jotka ovat tyypillistä pihapiirien, viljelymaiden, joutomaiden ja tienvarsien lajistoa: Esimerkikkeenä mainittakoon peltolemmikki (*Myosotis arvensis*), peltovalvatti (*Sonchus arvensis*), pujo (*Artemisia vulgaris*), päivänkakkara (*Leucanthemum vulgare*), nokkonen (*Urtica dioica*), alsikeapila (*Trifolium hybridum*), kirjopillike (*Galeopsis speciosa*), siankärsämö (*Achillea*

millfolium) tai juolavehna (Elymus repens). Kuikka ry:n lajilistalta löytyy myös rohtoraunioyrtti (Symphytum officinale), jota tavataan yleensä istutettuna ja toisinaan viljelyjäänteinä tai puutarhakarkulaisena sekä istutusperäinen ”lehtikuusi”, jolla tarkoitetaan euroopanlehtikuusta (Larix decidua). Kuikka ry:n huomautuksessa mainitsemia harvinaisia ketolajeja on todettavissa mm. Suolahdessa maatalon pihapiirissä ollealla kalliokedolla. Koska pihapiirit, viljellyt pellot, joutomaat ja tiestö jo rakennettuina alueina eivät kuuluneet suunnittelualueeseen, en maininnut kyseisillä alueilla todettuja lajeja YVA-raportissa.

Huomautuksen liitteen 2 (uhanalaiset ja rauhoitetut lajit, jotka on todettu Suuri Paljärven alueella) lajilistaan on vaikea ottaa kantaa, koska muutamaa poikkeusta lukuunottamatta huomautuksessa ei mainita, mitä tarkoittaa että ”laji esiintyy Suuri Paljärven alueella”. Onko kyseessä suunnittelualue vai ehkä jokin muu, laajempi alue, jolta lajit on todettu.

Katson, että suorittamani ympäristöarviointi on tehty riittävällä huolellisuudella ja asiantuntemuksella ja on kasvilajiston osalta perusteltu.

Suuri Paljärven kuikat

Kuikka ry:n huomautuksessa on laajasti kiinnitetty huomiota Suuri Paljärven elinvoimaiseen kuikkakantaan. Ympäristöarvioinnin yhteydessä inventoitiin myös alueen kuikkapopulaatio. Ajankohta kuikkien seurantaan oli otollinen, koska pesivillä pareilla oli maastotöiden aikana pienet poikaset, jotka on helposti havaittavissa ja poikueet liikkuvat vielä pesäpaikan lähivesillä. YVA-raportissa on todettu merkittävät kuikkien pesimäalueet Suuri Paljärvellä.

Kuikkien pesimämahdollisuudet ja siis pesivien parien määrää kullakin järvi-alueella riippuu mm. järven pinta-alasta, rantaviivan muodosta, rannan rakenteesta (kivisyys ja jyrkkyys mm.), vedenpinnan vaihteluista pesimäaikana, järven ravintotilanteesta sekä erilaisista häiriteijöistä pesimäkaudella. Tärkeimpiä pesimätulokseen vaikuttavia tekijöitä ovat vedenpinnan vaihtelut, jotka voivat tuhota munapesän sekä erilaiset hautomisen häiriötekijät, jotka altistavat munapesän mm. variksien rosvoukselle.

Rannan rakenne rajoittaa kuikkien pesäpaikan valintaa, koska suurena, maalla vaivalloisesti liikkuvana lintuna kuikalla pitää olla lyhyt ja esteetön pääsy pesäpaikalle. Toisaalta kuikan on kuitenkin varmistettava, että pesäpaikka on mahdollisimman turvassa luontaisilta vedenpinnan vaihteluilta sekä aallokolta. Näin kuikka joutuu optimoimaan pesän sijainnin vedenpinnan vaihtelun, pesäpaikan suojaisuuden ja liikkumismahdollisuuksiensa kannalta. Siksi vain tiettyntyyppiset rannat ovat soveliaita kuikan pesäpaikoiksi eivätkä kuikat eivät jakaudu tasaisesti järvi-alueelle pesimään.

Ihanteellista pesimäaluetta kuikille ovat saariryhmien pilkkomat avoimemmat vesialueet, joissa niukkakasvinen rantaviiva on vaihteleva ja rantojen rakenne monipuolinen. Matalaa, avointa vesialuetta tulee olla riittävästi pienpoikasvaiheen ravinnonhankintaa varten. Suuri Paljärvi soveltuu tässä mielessä kuikan pesimäalueeksi hyvin, kuten Kuikka ry on huomautuksessaan korostanut.

Kuikka ry:n ilmoituksen mukaan Suuri Paljärven kuikkakantaa ja pesintää on seurattu aktiivisesti vuodesta 2002 alkaen. Tänä aikana keskimääräinen pesivien kuikkaparien määrä on arvioitu 4-5 pariiksi. Korkeimmat arviot pesivistä kuikista ovat vuodelta 2006, jolloin ilmoitetaan "pesintäreviirien" määräksi 7 ja toisaalla samassa lähteessä, että "pesinnän pariluku" on 6 (Kuikka ry: Huomautus rantayleikaavaluonnokseen 18.09.2007, liite 3.). Vuoden 2006 arvio on korkea ottaen huomioon Suuri Paljärven olosuhteet (kuikille soveliaita pesimäalueita järvellä on rajallinen määrä). Mikäli "pesintäreviiri" ja "pesinnän pariluku" käsitteillä tarkoitetaan pesimisen aloittaneita kuikkapareja, merkitsisi se Suuri Paljärvelle tasavälein sijoitettuna pesiviä kuikkapareja n. 500m välein. Koska Suuri Paljärvellä on varsin paljon kuikan pesäpaikoiksi soveltumattomia rantoja mm. kivisyyden, ruohoisuuden, vesireittien kapeuden ja rantojen kallioisuuden vuoksi, olisivat paikalliset pesintätiheydet Suuri Paljärvellä lajille poikkeuksellisen korkeita. Koko järvelle laskettu pesintätiheys on Kuikan aineiston mukaan lähes 3 paria / 100ha. Valtakunnallisissa laskennoissa on parhaimmilla kuikkajärvillä Pohjois-Savossa pesimätiheydeksi arvioitu noin 0,7 paria / 100ha. Laskennoissa onkin oleellista erottaa järvellä pesimättömät parit pesivistä pareista. Lisäksi pesinnän uusivat parit on myös tunnistettava, jotta järven todellinen pariluku ei nouse liian korkeaksi.

YVA-työn yhteydessä todettiin kolme pesivää paria todettujen poikueiden perusteella. YVA-työn yhteydessä rajatut kuikille tärkeät pesimäalueet perustuvat Suuri Paljärvellä todettuihin kuikkien poikasreviireihin ja maastossa tehtyihin rantabiotooppien analyyseihin. YVA-raportissa on todettu merkittävät kuikkien pesimäalueet Suuri Paljärvellä.

Kuikka ry:n on huomautuksessaan painottanut, että esimerkiksi moottorivene- ja vesiskootteriliikenne voivat olla uhka kuikkien pesimärauhalle. Tämä voidaan ottaa huomioon kieltämällä moottoriveneiliikenne Suuri Paljärvellä. Olen suosittanut tätä YVA-raportissa Suuri Paljärvelle.

Kunnioittaen!

Tampereella 22.10. 2007

Jouko Sipari
ympäristöarvioija
biologi, FM